

gangspunktet for Fristens Beregning er og maa være forstelligt. I Reglen regnes og bør vistnok Fristen regnes fra den Dag, da den Berettigede var i Stand til at gøre sin Fordring gældende, det vil sige fra den Dag, da han vidste, at der tilkom ham en Fordring og paa hvem den høves, samt da han var bejstet til at indtale den. Hvad man end maatte mene angaaende det Spørgsmaal, om Præscriptionsfristen i Almindelighed bør begynde at løbe fra det Tidspunkt, da Fordringen kom til Eksistens, eller først fra det Tidspunkt, da den kan indtales for Retten, synes det klart, at i det heromhandlede Forhold, med dets meget korte Frister, maa disse, som ovenanført, i Reglen først regnes fra det Tidspunkt, da den Berettigede var i Stand til at gøre sit Krav gældende. Herfra gøres dog en Undtagelse i Henseende til Krav paa Stadeserstatning. Det ovenfor fremhævede Synspunkt maatte her føre til, at Fristen blev at regne fra det Tidspunkt, da den Skadelidende fik Kundskab om Skaden og om, hvem der var Skyld i den; der vilde imidlertid herefter kunne hengaa en meget lang Tid, inden Sagen kom til Afgørelse, og herved en Usikkerhed fremfaldes, som i disse Forhold maa anses for meget uheldig. Den tydste Lov har bl. a. i Art. 908 erkendt Betydningen heraf i Henseende til Erstatningskrav i Anledning af en vis Skadetilføjelse, nemlig ved Paasejling, og derfor i dette Tilfælde ladet Forældelsesfristen løbe, ikke fra det Tidspunkt, da den Paagældende fik Kundskab om Sammenstødet m. m., men fra Dagen, da dette fandt Sted. Der skønnes imidlertid ikke at være nogen Grund til at opstille Reglen anderledes for denne Art Skadetilføjelse end for Stadeserstatningsfordringer i Almindelighed — med Undtagelse af et enkelt Forhold, hvorefter mere nedenfor. Vel er det nemlig saa, at det maaste lettest fremstiller sig for Tanken, at Sammenstød af Skibe kan finde Sted under saadanne Omstændigheder, i Mattens Mulm og Mørke osv., at det kan være vanskeligt at blive bekendt med, hvem man har at gøre med, især naar hertil kommer, at denne i mange Tilfælde vil være interesseret i at unddrage sig al Eftersøgning; men det maa dog formentlig indrømmes, at noget lignende kan finde Sted med Hensyn til andre Skadetilføjelser. I § 283 sættes derfor for Erstatningskrav — med den antydede Undtagelse — i Almindelighed en bestemt Frist fra Skadetilføjelsen at regne, uden Hensyn til, hvornaar den Skadelidende har faaet saadan Kundskab om den, at han overhovedet var i Stand til at forfølge sin formentlige Ret. Naar der ikke tages Hensyn til dette Mo-

ment, er det paa den anden Side kun billigt og retfærdigt, at der gives en længere Frist, saa lang, at der er al Rimelighed for, at den Skadelidende, hvis han overhovedet nogenfinde faar Kundskab om, hvem der er Skyld i Skadetilføjelsen, vil faa den forinden Udløbet af den satte Frist. I § 283 er denne som Følge heraf bestemt til 2 Aar, det dobbelte af Fristen, hvor den regnes fra det Tidspunkt, da den formentlig Berettigede blev i Stand til at gøre sin Ret gældende. Dette bestemmes i Paragraffen for visse Tilfælde noget nærmere. Hvor der er Spørgsmaal om Fordring paa Bidrag til almindeligt Havari, eller hvad der sættes i Klasse dermed, er det formentlig naturligt at gaa ud fra, at det er ved Dispatchen det afgøres, hvad og hos hvem der kan fordres, og altsaa at beregne Fristen fra Dispatchens Dato. For en vis Klasse af Erstatningskrav synes der fremdeles at være givet et naturligt Udgangspunkt i Udløsningen, navnlig for Krav paa Erstatning for bortkommen eller bestadiget Ladning; naar Udløsningen er fuldført, maa det nemlig forudsættes, at Modtageren er i Stand til at vide, om der mangler noget og da hvad, saavel som om han i den Anledning kan og vil gøre nogen Fordring gældende, ligesom han da ogsaa straks kan forfølge sin Ret. Hvor der ikke saaledes i Forholdets Bestaafenhed er givet et særligt Udgangspunkt for Præscriptionsfristens Beregning, har man ment i Almindelighed at kunne henvise til Forfaldsdagen, hvad enten denne bestemmes ved kontraktmæssig Vedtagelse, som t. Eks. ved Vodemilaan, eller ved selve Forholdet, idet Fordringen kan gøres gældende, saasnart den er opstaaet. Derfor hedder det til Slutningen i § 283, at alle andre Søfordringer maa gøres gældende inden et Aar fra deres Forfaldsdag.

Med Hensyn til Søfordringer, for hvilke Skyldneren hæfter personlig, ifølge Loven eller særlig Forpligtelse, foreskrives det i § 284, at Søpanteret bortfalder efter de i § 283 angivne Terminer, med den nærmere Bestemmelse, at Aarsfristen til at anlægge Søgemaal til Fuldgørelse af Søpanteretten for de Skipper og Mandstaf tilkommande Krav paa Hyre og anden Godtgørelse efter § 268 Nr. 2 regnes fra den Dag, deres Tjeneste ophørte. I denne Henseende bemærkes, at om der end maaste kunne spørges, om ikke Fordring paa Hyre, hvor den er bestemt maanedsvis, maa anses at forfalde efterhaanden, synes der dog ikke at kunne være synderlig Tvivl om, at Forældelsesfristen først bør regnes fra det Tidspunkt, da endelig Opgørelse og Afregning finder Sted,